

legyen mellé adva egy practisalo segéd-tanító, 120 forint és teljes ellátással díjazva, ki, a főnök mint felügyelő távollétében, ugyan a főnök felelőssége mellett, az iskolában a tanítást vezesse.

Förrey Géza.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése máj. 5-én.

Tárgy: A háznap, a 9 bírói bizottság, a kérvényi, gazdasági és naplóbírói bizottságok tagjainak megválasztása.

Ghyezy Kálmán: A kérvényi és gazdasági, valamint a bírói bizottságok tagjainak számát a háznapok meghatározásának, a naplóbírói bizottságát nem. Szavazás előtt tehát határozatot kell hozni az iránt: hány tagot kíván a ház e bizottságba választani. A múlt országgyűlés alatt 30 tagja volt e bizottságnak. Ajánlja, hogy most is ennyi választassék.

Elnök: szavazás alá bocsátván a kérdést, a ház többsége 22 tag választása mellett emelkedik föl.

Erre azonnal kezdetét veszi a háznapra való szavazás, melynek eredménye a Kovács László megválasztása lett.

Ezután a kilencz igazoló bizottságra adatnak be a szavazatok.

Miután a képviselők a 9 bírói bizottságra, a kérvényezési, gazdasági s napló-bírói bizottságokra beadták szavazataikat, melyeket a jegyzők a jövő ülésig össze fognak számítani.

Elnök felszólítja azon képviselőket, kik két helyen választottak meg, jelentsék ki, melyik választást fogadják el.

Ludvigh János kijelenti, hogy a kézmárki választókerületének adott ígérete folytán Szeged városa képviselőiségéről lemond.

Kossuth Lajos, kik két helyen választottak meg, nem adta át megbízó leveleit. Madarász József, Ivánka Imre, Lónyay Menyhért és Babes Vincze, kik szintén két helyen választottak meg, nincsenek jelen az ülésen.

A ház határozatilag felszólítja azon képviselőket, kik két helyen választottak meg, nyilatkoztassák ki a legközelebb tartandó ülésben, melyik választást fogadják el.

Andrássy Gyula gr. miniszterelnök: A Magyarország és Horvátország közt kötött egyezményben kimondott, hogy Fiume városa és kerülete a magyar szent korona különálló területét képezi; ezen elvnek kivitele, Fiume városa és kerülete kormányzata és autonóm viszonyainak meghatározása három küldöttségre bízott, melyek egyike a magyar, másika a horvát országgyűlés, a harmadik Fiume városa által volt választandó. A múlt országgyűlésen ezen országos küldöttségbe megválasztottak: a felsőház részéről Majláth Antal gr., a képviselőház részéről Deák Ferencz, Csengery Antal és Horváth Lajos. Ugyancsak négy tagot választott a horvát országgyűlés és Fiume városa. Minthogy a magyar küldöttség két tagja jelenleg nem képviselő, határoznia kell a háznak, megmaradjanak-e ezek a küldöttségben, vagy más intézkedés történjék-e?

A ház a kérdést a jövő ülés napirendjére tűzi ki.

Bujanovics Sándor jegyző olvassa az állandó igazoló bizottság jelentését, mely szerint az megalakult, elnöknek Fülöp Lipót, jegyzőnek Antal Károlyt választván meg. Tudomásul vétetik.

Elnök jelenti, hogy a függő adósságok ellenőrzésére kiküldött bizottság, mely törvény szerint minden országgyűlésen újból választandó, beadta jelentését. A jelentés ki fog nyomtatni, s a jövő ülések egyikének napirendjére kitűztetik.

Klapka György három heti szabadságot kér, mi megadatik.

Ülés vége 1 órakor.

A képviselőház ülése május 7-én.

Elnök a beérkezett irományokat jelenti be, köztük: Melas Vilmos, Köhalmosyókat megválasztott képviselő megbízó levelét.

Áttétetik a bírói bizottsághoz.

Ezután azok közül, kik két kerületben választottak meg, Ivánka Imre nyilatkoztatja, hogy a fülöp-szállási kerület képviselőiségét tartja meg, s Lónyainak egy levele olvastatik, melyben a pozsonyi választókerület megtartása mellett nyilatkozik.

Zsedényi Ede az 1848. választási törvény 6 ik §-ára vonatkozva felhívja a házat, hogy ha a jövő hétfőig azon képviselők, kik két választókerületben megválasztottak, nem nyilatkoznak, hogy melyik választásról mondanak le, maga a ház határozza el, melyik kerületben rendeltessék el az új választás (Köz helyeslés.) Elfogadtatott.

Bezerédy László indítványozza, hogy miután a trónbeszéd már két hete, hogy megtartott s innét-onnét egy hete, hogy a ház megalakult, továbbá miután az eddigi szokás és parlamenti gyakorlat szerint is az országgyűlés munkálódását a trónbeszédre adandó választéllat előzi meg: töltsze ki a ház a hoinapi napirendre a trónbeszéd tárgyalása iránti intézkedés megkezdését. (Köz helyeslés.)

Az indítvány elfogadtatván, a hoinapi napirendre tűzetett.

Olvastatik a múlt ülésben történt szavazás eredménye a kilencz bírói és az igazoló bizottságra, továbbá a napló bírói, kérvényi s gazdasági bizottságra.

Erre névszerinti felhívás folytán az elnöki szék előtt megjelentek a bírói bizottság tagjai és a ház valamennyi tagja fölállván, az előírt esküt letették.

Elnök előterjeszti, hogy 50 képviselő van, kinek megválasztatása ellen kérvény adatott be, s 5, kinek jegyzőkönyve kifogás alá esett, tehát összesen 55 osztandó fel 9 osztály közt, minek folytán az elsőre 7, a többi nyolczra 6-6 tag esik.

A szóban forgó 55 név felolvastatik és a név jegyek az urnába vetetnek.

Mihályi Péter felolvassa a Justh Kálmán esetéről szóló jegyzőkönyvi pontot, mely szerint a nevezett képviselő az igazoltak sorából kitűrtetett.

Justh József meg nem foghatja, mikép történéhetett ez, miután a kérvény nem volt kellőleg felszerelve, és elnökileg vissza lett volna utasítandó. (Folkliáltások: a jegyzőkönyv bitelesítve van.)

Tanárky Gedeon figyelmeztet, hogy az erzsébetvárosi két képviselő ellen, kiknek választásáról egy jegyzőkönyv szól, ugyanegy kérvény van intézve, minélfogva mindkét képviselő egy bírósághoz volna utasítandó. (Helyeslés.)

Elnök jelenti, hogy e szerint valamennyi bírósághoz egyaránt 6 tag osztandó. A nevek ezután kihuzatnak és a beosztás a következő eredményt mutatja föl: I. Bírósági osztály: Gr. Keglevich Béla, b. Kemény János, Rimanóczy Ferencz, Horváth János, Krajtsik János, Berecz Ferencz.

II. Drágffy S., Németh Albert, Theil István, Buttler S. gr., Miletics Szvetozár, Döry János. III. Ráday L. gr., Jankovics Miklós, Somossy Ignác, Eszterházy Pál gr., Piliszy Lajos, Pásztélyi János (marmarosi). IV. Klapka György, Dániel Márton, Patrubány G., Kautz Gyula, Huszár Imre, Rákóczy János, Ciotta János. V. Gál Endre, Fehér Miklós, Grueszku László, Babes Vincze, Késmárki József, Pap Zsigmond. VI. Mocsary Lajos, Zlinszky György, Kollár Antal, Degenfeld Béla gr., Csörghé László, Dobsa Lajos. VII. Jókai Mór, Várady János, Zichy Nándor gr., Székely Péter, Csiky Sándor, Tóth Kálmán. VIII. Pethes József, Vodianer Albert, Pulszky Ferencz, Justh Kálmán, Szeniczey Ödön, Halász Boldizsár. IX. Oláh Miklós, Eöry Sándor, Erkövy Adolf, Szügyény László, Wodianer Béla, Török Sándor (soproni).

Andrássy Gyula gr. miniszterelnök előterjesztése folytán, hogy a ház határozta el, vajjon új választás rendeltessék el a fumei kérdés tárgyában választott bizottságra nézve, új választás határozatát el és a szavazatok azonnal be is adattak. A beadott szavazatok a jegyzők által össze fognak számítottatni, és azok eredménye a hoinapi ülésben fog közhírre tétetni.

Ezután sorsbuzás útján megalakittatik a kilencz osztály. Mire a gyűlés eloszlott.

A honvédelmi magyar kir. miniszteriumtól az ország összes törvényhatóságaihoz.

A legközelebbi múlt 1868. évi decz. 8 dikán nemzetünknek egy forró óhaja teljesült. Ő Felsége a király szentesíté azon törvényjavaslatot, mely a magyar honvédségnek alapul létszen szolgáló.

A kormány mindent megtett, hogy mielőbb életre kelthesse e törvényt.

A szükséges előmunkálatok, intézkedések bevégeztetéséhez közelednek, a szervezési munkálatok egymást érve, haladék nélkül látandak világot, s gondoskodva van a felruházásról és fegyverzésről.

De a törvény szerint csak october 1-én kezdődik az évenként besorozandók tetteles szolgálata, a sorhadból a tartalékba, s ebből a honvédségbe való rendes áttétel pedig csak deczember végével történik.

Ugyanazért october előtt csak önkéntesekkel vehető munkába a nemzet várakozásának kielégítése, a honvédség életrekelése.

Ő Felsége méltánolyva, mint mindig, az ügy fontosságát s a nemzet óhaját, múlt márczius hó 31-ikéről kelt legmagasb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy a honvédség lehető gyors és összhangatos kiképzése céljából tanostályok alakittassanak, és pedig elsőben is már jövő május hó 23-án, az ország egészére, annak minden kerületére kibátólag, Ő cs. kir. Felségének a honvédség főparancsnokának közvetlen befolyása mellett, Pesten, — ennek felosztásával pedig az egyes kerületek székhelyein, azok területére szorítva.

E tanostályokhoz szükséges létszám biztosításának céljából a toborzás mielőbb kezdetét venni. Ezzel megnyílik a tér, hogy mindazok, kik a honvédségbe önként belépésre jogosítvák, azonnal szolgálathoz léphessenek.

A honvédségről szóló törvény 4 ik §-ának c, d és e, pontjai szerint a honvédségbe önként beléphetnek azok, kik az eddig fennállott hadkiegészítési törvényeknek megfelelő sorozás alatt állottak ugyan, de a hadseregbe be nem osztottak. Ezek, ha életük 32 ik évét meg nem haladták, s ha mint önkéntesek a hadseregbe vagy honvédségbe nem léptek, a véderőről szóló törvény 57 ik §-a értelmében háboru esetére korosztályuknak megfelelő hadkötelezettség alá esnek, föltevén, hogy a háboru idején meg nem volna kiegészítve a sorhadnak és a honvédségnek törvényileg szabályzott rendes állománya.

A honvédségbe önként belépéssel mindezek maguknak, s a honvédelem szent ügyének biztosíthatják azon előnyt, hogy háboru esetén ne minden előképzetés nélkül legyenek kénytelenek harcolni, hanem megfelelő képzettség mellett.

Rajtuk kívül ez idő szerint még csak azok jogosítvák a honvédségbe önként belépéssel, kik a hadseregbeli kötelezettségüknek már eleget tettek.

Az épen említett hazafiai készségétől függ a kívánt siker, s nemzet intézmény megfelelő előkészítése, s a fuzget harcias hirnévének igazolása és tovább fenntartása.

A toborzási utasításban kiemelve azon előnyök, a melyekben részesülnek azon kiszolgált altisztek, kik a honvédségbe önként belépének. A törvényhatósági tisztviselők földadata leendő az előnyök fölül az illetőket lehetőleg felvilágosítani, s újra és újra kiemelni, hogy az alakítandó tanostályokban kiképzendő önkénteseknek, altisztek, és köztvételeknek jut azon szép földadat, hogy az october elején behivandó újonczok kiképzésének tényezőjéül szolgálva, mintegy magvát képezzék az egész honvédségnek.

A törvényhatósági tisztviselők földadata minél számosh s minél jobb elemet megnyerni e szép küldetésnek. A honvédelmi miniszterium mit sem kételkedik, hogy . . . közönsége tisztviselőit erre utasítani s eljárásukban gyamolítani hazafias kötelességének ismerendi.

Kelt Budán, 1869. évi ápril hó 29 én.

Gr. Andrássy Gyula s. k.,
miniszterelnök.

Utasítás

a kerületenkint felállítandó toborzási bizottságok számára.

1 §. F. év május elején Pesten, Budán, Pozsonyban, Kassán, Kolozsvárott és Zágrábban toborzási bizottságok állittatnak fel, melyek az illető kerületi parancsnokoknak közvetlenül alárendelvék.

A kerületi parancsnokok felhatalmaztatnak az önkénteseknek, szükség esetében a nevezett székhelyen kívül egyéb gyűlhelyeket is kijelölni, melyekre előre meghatározandó napon bizottságok küldendők ki.

2 §. Az egyes toborzási bizottságokat a következő tagok képezik:

- 1 törzstiszt,
- 1 kezelő tiszt,
- 1 járási őrmester,
- 1 küldöttje az illető polgári hatóságnak, és
- 1 orvos; — ez utóbbinak a honvédség pénztárából fizetendő oly napi-díj engedélyeztetetik, a minő öt akkor illeti, ha ujonczosáskorál közreműködik.

3 §. Ezen toborzási bizottság feladata: a tanostályok és az állandósítandó századok számára szükségelt legénységet összegyűjteni.

4 §. Ezen bizottságok honvéd-tagjai azon kívül megbízatnak:

1-ör az átvett legénységet ellátni, beszállsoltatni és elszállítani a kerületi hadbiztos utasítása szerint;

2 or a tanostályok és később a zászlóaljok és századok számára szükségelt laktanyák és egyéb helyiségek kiszemelésénél és elrendelésénél közreműködni.

5 §. A kerületi parancsnokok feladata a közigazgatási hatóságokkal egyetértőleg a toborzások napjait és helyeit minél előbb meghatározni és az egész kerületben közhírre tétetni.

6 §. A toborzás útján összegyűjtendő gyalog és lovas honvédek száma, rend-fokozati állása és a behívás időszakai a mellékletekben vannak kimutatva.

Május hó 10 én minden toborzási bizottság bejelenti addigi működése eredményét a kerületi parancsnokság útján a honvédelmi miniszteriumnak, mely jelentésben az elfogadott honvédek száma és rend-fokozata — mind a gyalogságra, mind a lovaságra nézve kimutatandó.

Ezen jelentésben továbbá megjegyzendő, vajjon:

a) remélhető-e, hogy a Pestre elszállítás napjái a meghatározott szám fedezve lesz, vagy pedig,

b) mennyire lehet feltenni, hogy az említett időpontig az eredmény a szükségelt szám alatt maradna vagy azt felülhaladná.

Az utóbbi b) esetben az irott jelentésben kívül honvédelmi miniszterium — a számok kimutatása mellett — táviratilag tudósítandó, hogy idejében rendelkezessék arról, miszerint az egy helyen mutatkozó hiány a más oldalról levő fölösleg által pótolthatassék.

7 §. A honvédségbe csak oly önkéntesek soroztathatnak: a) kik a honvédségről szóló törvény 4. §. c, d, vagy e, pontjának megfelelnek, és a

hadszolgálatra megkivántató s véderőről szóló törvény 16, § ban meghatározott kellekekkel bírnak; b) kik a V. E. szóló törvény 57. § a értelmében még hadkötelezettség alá eshetnek.

8 §. A tetteles szolgálathoz kötelezettség tartama két évré — esetleg a háboru tartamára — terjed.

9 §. Az orvosilag hadiszolgálatra alkalmosoknak ismert önkéntesek föleskettetésük után foglaltot kapnak, és pedig: a sorhadban kiszolgált gyalog vagy lovas őrmesterek 3, s a volt szakaszvezetők és tizedesek 2 dr aranyat.

Puskaműveseknek és tanult vadászoknak ugyanazon foglaltó jár ki, mely a sorhadbeli volt szakaszvezetőknek és tizedeseknek engedményeztetett.

Ezen kívül minden önkénytes, midőn a tanostálynál tetteles szolgálathoz lép: a rendszeresített 3 frt értékű készpénzt, lovasságnál a 3 frt 50 krt megkapja, hogy abból aprólékos kézi szereit megszerzhessék.

10 §. A kiszolgált altisztek (őrmesterek, szakaszvezetők, tizedesek) és a puskaművesek, ha mint önkéntesek állottak be, saját rendfokozati fizetésük mellett, tetteles szolgálathoz tartama alatt napokint 10 kr. pótdíjat kapnak.

E mellett figyelmeztetendők az illetők azon kedvezményekre, melyek reájuk nézve a V. E. szóló törvény 38. §. és a honvédség alapszabályainak 170. §-ból netán eredhetnek.

11 §. Az önkéntesek elfogadásánál a bizottság részéről tekintetbe veendő, hogy azok — a mennyire lehet — a kerületben létező külön zászlóaljok és lovas századok állományaihoz egyenlő arányban tartozzanak.

12 §. Költéséghimélés tekintetéből az önkéntesek föleskettetésük után azon meghagyással hazabocsátandók, hogy az elszállításukra meghatározott napon a kitűzött helyen megjelenjenek.

A mennyire azonban a május hó 21-én megkivántató beszállítás pontos megtartása, vagy a szolgálathoz kezelése és egyes honvédek viszonyai igénylenek, a toborzási bizottságnak szabadságában áll, a kerületi parancsnokság jóváhagyása mellett, az önkénteseket előbb is berendelni, illetőleg azokat helyben tartani és ellátásukról gondoskodni.

13 §. A toborzási bizottságok honvéd-tagjainak feladata, az összegyűjtött honvédeket — a mennyire lehet — csoportokba összeállítva, egy tiszt vagy altisz vezetése alatt oly módon indítani útra, hogy azok a főtanostály számára május 21 ére Pestre, az illető kerületi tanostály székhelyére pedig 2 nappal a tanostályok felállítása előtt megérkezzenek.

E szállítás a kerületi hadbiztos utasítása szerint történik, és minden elkülönített csapat vagy egyén, az illető úti okmányokkal és a netalán szükségelt úti költséggel idején ellátandó.

14 §. A főtanostály számára összegyűjtött önkéntesek saját ruhájukat viselik mindaddig, míg Pestre beérkeznek; ottan egyenruhával ellátatván, saját ruháikat a főtanostály raktárába beadják, a honnan azok a kerületi, illetőleg zászlóalj-járási raktárakba szállittatnak.

A szükségelt egyenruházat, felszerelés és fegyverek megszerzéséről a honvédelmi miniszterium gondoskodik.

15 §. A tanostályok felállításának bevégeztével a toborzási bizottság külön rendelet által fog tudósítani az állandósított századok számára netalán még gyűjtendő önkéntes altisztek, legénység sat. számáról.

16 §. Végre megbízatnak a toborzási bizottságok honvéd-tagjai, hogy az illető kerületi parancsnoknak a szükséges laktanyák, istállóak, raktárak, lő- és egyéb gyakorlati terek kiszemelésénél, biztosításánál és berendezésénél lehetőleg közre járjanak.

17 §. A tanostályok számára szükségelt lovak beszerzése külön bizottságok által történik meg, mely bizottságok részére külön utasítás adatik ki.

Vidéki levelezés.

Küküllőmegyei dolgok. — A követválasztások befejeztével az azokból folyó érdekeltség által előidézett kedélybuzulások is lecsillapultak, s ha szinte itt-ott féltékenyen ápoló remények bús csalódással lett felosztása a keserűség némi utóérzelmeit hagyta is volna hátra, a mindent gyógyító idővel lassanként elmosódnak és pedig talán a nélkül, hogy ama politikából származó keserűség a magán életbe átvirva, drastikusabb jelenetek előidézésére fájulna; ezért bizton elérkezettnek hisszük az időt, melyben a közügyelem szellemi és anyagi ügyeinkre vezethető.

Azon rövid idő óta, hogy megyénk is visszadatott önmagának, itt több oly nemes eszme csirait látnak elülteve, melyeknek szerencsés kifejlése e megye szellemi és anyagi előhaladását eredményezi. Ilyenekül jelölhetők meg: a megyei gazdasági-egylet, a megyei közönségi tüzkár-biztosító-intézet, közönségi magtárak és a központon Dicső-Szt-Mártonban alakult megyei olvasó-egylet.

Az elősoroltak alakításával Küküllőmegye értelmisége bebizonyította, hogy a közös haladhatás

létfeltételül, a társulás eszméjének megtestesítését tekintve, és már magában ez nagy haladásnak tekinthető itt, hol eddig mindenki, mint a esiga saját házába vonulva „more patrio“ úte napjait, s míg a farszagtól unalomszülte elmerengéseiben sem gondolt arra, hogy egy kis tevékenységgel párosult szerény áldozatkészség, együttes közreműködés a közös előhaladást eredményezheti.

De le van már téve ama nemes intézmények alapja, s már most csak a tagok tevékenységétől függ, hogy azokat részvétük melegevel áldásthozóvá fejlesztsek. Elismertjük, hogy am azok mindegyikének nemcsak a kezdet nehézségeivel küzdés, de főleg fajunk eredendő láncai: az ép oly gyors elbarmadó, mint fellángoló lelkesedést felváltó közöny, s nem ennél is sokkal zsbbszabb hatása egyesek — soha ki nem eléghető büszgái — nem csekély akadályára lehetnek a haladásnak; azonban mindezek dacára bizunk a nagy többség ügyszeretében, mely erőt kölcsönözend a kitartásra, s nem fogja engedni, hogy a szép reményekkel építeni kezdett műnek már alapjokban szétromboltassanak.

Az elősorolt intézetek közül első sorban mindenesetre a keblbi gazdasági egyesület működésére fordítjuk kiváló figyelmünket, nemcsak azért, mivel legterjedtebb hatásköre levén, tevékenységének legjobb jeleit mutathatja fel egykoron, de különösen és legfőképpen azért, mivel e téren a megye összes lakossága anyagi és szellemi gyarapodását legbiztosabban eszközölheti.

Eddigi munkásságát nem akarjuk bonczkés alá venni, nem levén annak minden egyes részleteivel ismeretesek; de sokkal ifjabb is az egyesület, hogysem eddigi működésétől valamely kiváló eredményhez igényt tartani jogosultak lehetnének. Eddigelő többnyire a szervezkedéssel, tagjai szaporításával, legfőképpen pedig jövő munkássága tervezésének megállapításával volt elfoglalva, s talán e részben is még teljes megállapodásra nem jutott el, mivel a nehéz feladatok megoldására vezető útát eltalálni, érett megfontolást s a viszonyok teljes felismerését igényli.

Különböen életjelenségét kiáltotta a múlt évi szeptemberben Bonyhában, s az idei április utolsó napjain Dicső-Szt-Mártonban rendezett gazdasági kiállításokkal. Ohajtottuk volna, hogy annak eredménye a lapokba is közzé lett volna téve, míg az utóbbiról jelen alkalommal, fennhagyva a valószínűleg bekövetkező hivatalos részletes ismertetést — egyetmást emondunk.

Elmondjuk pedig mindenekelőtt azt, hogy általában a kiállítások — melyeknek célja kisebb vagy nagyobb vidék, avagy talán ország bármelyik iparát bemutatni, az azokból vonható tanulságos ismereteket terjeszteni — csak azon esetben sikerülhetnek, ha a termelők saját érdekük felfogására emelkedve, azt közrejárlások által lehetővé teszik.

Ez eszme nem új, fejlettebb iparral bíró országok annak gyakorlati hasznait már rég élvezik, sőt hazánkban is évenként olvasunk ipari társulatok tudósításokat, mielőzdek mellett ugy reméljük, hogy a megyei gazdasági-egyesületnek, előbb a megye lakosságát meg kell hódítania az eszme elfogadására, s csak győzelme után remélheti a kiállítások sikerültét, legalább a mostan rendezett ily föltevésre jogosít.

Azt reméltük nyganyis, hogy a gazdasági társulat kinyitásánál a vidéki gazdákat, az egyesület tagjait, iparosokat együtt látandjuk; de csalódtunk mivel egyesületi elnök s Erdély egyik kiváló jeles gazdája: gr. Béli Ferencz által tett megnyitása nagyon is szerény számú közönség előtt folyt le. Azon reményünk is, hogy a kiállítás termeibe összehordva látandjuk azon termények mutatványait, melyeknek előállítására fordítják a megye birtokosai munkásságukat, hín képzélség volt, s óvakodunk is a kiállított termények meglepőleg csekély számából e megye termelésére következtetést vonni; de hogy az igazsághoz hívek maradjunk, némi kivételt kell tennünk a borokra nézve, miután ezekből csakugyan többen küldöttek be mutatványokat, s alkalmunk volt meggyőződni Küküllőmegye borai jelességéről. Mint értesültünk, többen nyertek dícsérő okmányokat, kiknek talán a hivatalos tudósítás közzéteendő neveiket. Itt megemlítjük Kinizsi Pál csásári kedves illatu, zamatos szín- és aszu borait — Beregszászi Imre v. gálfalvi; Kinizsi István 1868 dik évi som, gróf Béli Ferencz négy évi muskotály, Pócsa József több évekről beküldött borait; elismerésben részesültek N. Váradról özv. Hegedűsné és N. Szobonból tanár Gidófalvi Géza új borai is. Ez alkalommal elhallgatjuk azon közöndat szerint jeles borkat termelők neveit, kiknek közönyűségük nem engedte meg a bormutatványok beküldését.

Mit mondjunk e megyei oly sok jó, gondos és munkás gazdasszonyaitól kiállítaiu remélt házi iparcikkokról? Bülösen hallgatunk, nem bírván tehetséggel a semmiről érdekes változatu leírast adni; ellenben nem titkolhatjuk el a tapasztalt rideg közönyűsége fölötti elszomorodásunkat. No de talán jobban lesz máskor!

Nem több vigasztalást találunk az állatkiallításban, hisz a kiállított díjakra, a szó szoros értelmében, nem voltak pályázók; mégis igen sokat mondtam, mert volt három kanca-csikó és ezekből kettő egy-egy arany jutalomra érdemcsitett. Való-

ban, ha nem tudók, hogy szokatlanság, kincsinylés és közöny tartja vissza gazdáinkat, állattenyésztésünk állapota s gazdáink életrevalóságáról kétségbejött gondolatra jöhetnének.

Némi életkétséget idézett elő megyesi gépész Obert bemutatott gazdasági gépeivel, melyekből az egyeslet kisorsolás végett, a tett próbák után két vaskét (a Czenki- és Bereczki-félekből) s egy magtakarót megvásárolt, — csinos és jó szecska vágójáért pedig 2 aranyal jutalmazta. Volt még Ádamorsról s a küküllővári uradalomból egy egy faeko kiállítva, utóbbi igen csinos művü, az egyesletnek ajándékozott.

Meg kell még említenünk, hogy a tárlat befejezése után, becses küldemények érkeztek Kolozsvárról (az erdélyi gazdasági egyesülettől), melyekből május 2 kán — mely napon az egyeslet közgyűlését tartá — egy újabb kiállítás rögtönzötelt s a tárgyak a megszemlélés után magas áron el is árvereztettek.

Bárha a fennebbiekben nem valami fényes képet mutathattunk fel a kiállítás eredményéről, annak ecseteléséhez nem a képzelet szivárvány színeit kölcsönözvén, mindazonáltal a jövő iránti szebb reményeinket annál kevésbé adtuk fel, mivel a szokatlanság s más gátló akadályok legyőzését, az érdekelttség élénkítését az egyeslet bizonyára gondjai közé fogja sorozni.

Végre említes nélkül nem hagyhatjuk, hogy a mily elismeréssel voltunk tanni alelnök gróf Bethlen Kamilló kitartó tevékenységének, ép oly résztvevő fájdalom nélkülözött másik alelnökünk betegsége miatt történt távollétét.

Az időből kifogyva más alkalomra tartjuk fenn e megyei gazdasági egyesület működéséről, ugy fennebb jelzett többi keblbi intézetekről észrevételeink elmondását, — itt még röviden felhívjuk az illetőket: terjeszsek ki figyelmüket a helybeli kaszinó ügyeire, keressék fel az összetartó kapcsolatokat, hisz e megye székhelyén egy társas körnek szűtségségét nincs a ki ne érezze, s annak bekövetkezhető felbomlásával, a helyt lakó értelmiség csak szellemi szegénységéről adna kiáltó bizonyítványt.

Nagy Enyed, május 5. 1869. — Tisztelt szerkesztő úr! Regóta keresem az alkalmat, hogy némely ellenzéki lap légből kapott állításait semmitörőnek, alaptalannak nyilvánítsam; az igazság érdekében kérem tehát e sorok közzétételére.

Igen balul vélekednek mindazok, kik állítják, sőt elbiszik, hogy az enyedi főnádai ifjuság presiót szenved előjáróitól csak azért, mert szülőik baloldali jelöltre szavaztak, vagy, mert az ifju tűz öket is talán inkább a tündérfényű baloldali királyság felé ragadja. Korántsem, a nézetek és vélemények itt is tiszteletben tartatnak, csak hogy a tanuló urak ne merüljenek el annyira a politikai dolgokba, hogy a miatt a tanulásban hátrányt szenvedjenek. Hogy az előjárók böles előrelátása nagyon czélszerű volt, ezt a mai napon volt szerencsém behozonyulva látni. Ugyanis, ma tartá meg az ifjuság a nagy alapító Bethlen Gábor emlékünnepét, hová bár nem valék hivatalos (mivel senkit sem is hivtak meg) mégis elmenék, s meg kell vallanom, hogy elmevetelemet meg nem bántam. — Ki kell legelőbb is emelmem a kör elnökének megnyitó beszédét, mely az ünneplé szemlével valódi összhangban állott. Fgyelemre méltó volt továbbá Keresztes József értekezése, valamint Gáspár János é is, mely az ifjuság komoly studiumáról tett tanúságot. Kerekes Sámuel és Anonymus lelkes költeményei szintén igazolták, hogy az ifjuság lelkéből ünnepl. Ugy hallom, hogy Anonymus azonos lenne K. S. el; talán jobb lett volna néveserelésel adni be a pályá munkát, mert Anonymus több babért szerzett volna költője számára. Igen szeretnék többen hivatalársaim közül, ha e munkákat megkaphatnók; tán jó lenne, mint régen, kinyomattatni azokat, mi kész örömmel prenumerálunk! Gyárfás és Péterfy szavaiata is tökéletesen kielégített, s harmonia correct volt, s így az ünneplé mély benyomást gyakorolt az ünneplő közönségre.

Estére zeneestély leendő jótékony czelokra. Az előkészületek sejtene engedik, hogy jól sikerülend! N. I.

Jelentés a kolozsvári jótékony nógylet választmányának ápril 28-án tartott üléséből.

1. A választmány közszónettel értesült arról, hogy zongora-művész Rauebleitner ur jelesebb tanítványai és több műkedvelő közreműködésével hangversenyt rendezett s annak 61 forintot tevő egész tiszta jövedelmét az egyeslet pénztára gyarapítására ajándékozta. 2. A közlelebről tartott tárlat alkalmával rendezett sorsjátékban nyertes neány szám illető tulajdonosai nyreményeiket nem vevén által, a nyreményeket a bizottmány eladta, s azok árát 47 forintban a pénztárba beadta. 3. A közlelebbi hushagyó alkalmával a helybeli casinó termében rendezett táncvizigalom rendezői részéről a választmányhoz beadott 10 frt, mint a megmaradott bevételből a nógylet számára szánt illeték. 4. A ruházati segedelmezés vezetésére kiküldött bizottmány kezébe 30 forintot utalványozott, a választmány, e segedelmezés nagyobb mértékben leendő eszközésére. 5. Egy beteges fiatal leány további orvoslására újból 10 frt utalványozott. 6. Három folyamadónak havi részletekben kiadandólag 26 — kettőnek egyszer mindenkorra 6 — összesen 32 frt utalványozott. Kovács Antal, titkár.

Napi hírek.

— Ö Felsőége a kir. curia legfőbb itélőszéki osztályához kinevezte: Elnökké: Melezer István, eddigi királyi személynökök; tanácselnö-

kökké: Lipovniczky Vilmost, a hétszemélyes tábla tanácselnöket, Pap Vazul Lászlót, a hétszemélyes tábla erdélyi osztályának alelnöket, Szabó Miklós hétszemélyenöket és igazságügyminiszteriumi helyettes államtitkár, Zsoldos Ignác hétszemélyenöket és Mihajlovics Miklós Bács-Bodrog t. e. megyék főispánját; rendes bírákká: Hengelmtüller Mihályt, a pozsonyi e. b. kir. váltóörvényeszek elnökét, dr. Pauler Tivadart, egyetemi jogtanárt és pedig eddigi közszolgálati felzámításával, továbbá Kovács István és Kopácsy József hétszemélyenököket, Ráth Károly kir. ügyek igazgatóját és a magyar szent korona ügyvédét, Szutsits Károly és Somoskeőy Antal hétszemélyenököket, Vadnay Lajos ügyvédet, Popovics Márk, Fogarasi János és Széll Kristóf hétszemélyenököket, gróf Bethlen Gábot a hétszemélyes tábla erdélyi osztályának közbiráját, Gozdu Mano hétszemélyenöket, Deák József pesti ügyvédet, Alduleanu János igazságügyminiszteri tanácsost, Ledniczky Mihály pesti ügyvédet, Oesvay Ferenczet a hétszemélyes tábla erdélyi osztályának közbiráját, Dabay Vilmos ügyvédet, Böhmecs Frigyest a hétszemélyes tábla erdélyi osztályának közbiráját, Osztrovsky József volt kir. táblai közbirót, dr. Subajda János hétszemélyenöket, Balásy Antal budai ügyvédet, Hersich Ignác és Öflner János kir. váltóörvényeszeki közbirákat, Kozma Sándor igazságügyminiszteri osztálytanácsost, Raisz Szilárd és Janniczky Lipót kir. táblai bírákat, Szentgyörgyi Imrét az erdélyi kir. ügyek igazgatóját, Németh János kir. táblai közbirót; végre számeleti bírákká: Puskáriu Jánost a vallás- és közoktatási miniszterium osztálytanácsost, Daruváry Alajos és Vajkay Károly kir. itélő táblai bírákat és hilibi Gál Jánost a hétszemélyes tábla erdélyi osztályának pótbiráját s egyúttal megengedte, hogy Szabó Miklós addig, míg az igazságügy miniszteriumnál államtitkár teendőkre alkalmaztatik, helyét mint tanácselnök a kir. curia legfőbb itélőszéki osztályánál ne köteleztessék elfoglalni.

— Királyi biztosunk, gr. Péchy Manó önmaga eltávozott körünkől — hosszab időre.

— A kir. curia semmitörőszéki osztályához kinevezettek: Elnökök: Majláth György országbiró. Bírák: Lukács Ignác hétszemélyenök, Bónis Sámuel országgyűlési képviselő, Fabiny Teofil hétszemélyenök, Tóth Lőrincz igazságügyminiszteri tanácsos, Szabó Imre hétszemélyenök, Soltész Albert pesti ügyvéd, Pap Alajos a hétszemélyes tábla erdélyi osztályának birája, Herbert Ede a szebeni feltörvényeszek birája, Vértessy Sándor miniszterelnöki osztálytanácsos, Babos Kálmán pesti itélő-táblai bíró, és Manojlovics Emil ügyvéd s volt országgyűlési képviselő.

— Mint a „Herm. Ztg.“ írja, a Királyföld minden részében nagy örömmel fogadták azon szabadelvű megállapodást, mely a deakpárt n. hó 27-ki értekezletén a választási jegyzőkönyvek vezetése tárgyában a német nyelvre vonatkozólag történt.

— A Királyföld szervezésének foganatosításáig, mint a „Krons. Ztg.“ értesül, már csak napok vannak. A comes közlelebről dolgozta ki erre vonatkozó, s miniszteri megerősítést igénylő előterjesztését, s e megerősítés minden óran várható, midőn megkezdődik a közszéki képviselövek szervezése, még pedig a Királyföld minden közszégekben egyszerre, közvetlen követni fogja ezt a hivatalnokválasztás, mely a jelentékenyebb helyeken a comes személyes vezetése alatt történik meg.

— A naszódi tjuonkeletkezett ágost. hitközség temploma és oskolája alapján egy szép épületet és telket kapott az államtól ajándékban. — Azon pénzbiráság fedezéséül, melyre a „Federatione“ szerkesztőjé, Román Sándort az esküdtészek elítelte, az erdélyi románok gyjtjét rendeztek, s mint a „Gazetta“ írja, eddig Macellariu Ilés és János továbbá Roman Visarion azok, kik e czérra legtöbbet adtak.

— A kolozsvári unitárius egyházközség közkedveségü első papja, az országos híri egyházi szónok, tiszf. Ferencz József ur, megromgált egészsége miatt, papi hivataláról való lemondását beadta. Mi e birt tudtuk, de nem akartuk közölni, azon okból, mert azt hittük, hogy az irt egyházközség módját találja annak, hogy e szándék ne valósuljon, s közszeretében álló papja még most — ha bár nagy áldozattal is — ne vonja el kitünő tehetségeit azon szöszéktől, melynek ő oly jó nevet szerzett; melynek rá nagy szükségé van, s a kinek lemondását az egész unitarius egyház sajnálattal fogja venni s öt legalább egyelőre bajosban nélkülözend. Most immár a lemondás nyilvánosságra jövéni, közlését mi is szükségesnek látjuk azon ószinte óhajtsákkal: vajha az ne lenne teljes és végképen való, hanem csak ideiglenes, s vajha még bár olykor-olykor lenne alkalma a szabadelvű vallásos eszmék és elvek barátnak a jeles egyházi szónok gyönyörű beszédeiben lelki éledeletet találni!

— Mint a „Magy. Polg.“ 55 ik számában olvassuk, „Jónás“ ivott a Gombos „erősítő itálá“ból; váljké egészségére! Hanem ezzel még nem mázott ki a veremből. A kérdés az volt: miért gyanúsítá „Tarczá“ jában a „Kol. Közl.“ szini referensét azzal, mintha nem méltányolta volna az érdekelt művésznő érdemeit kellően. Erre a kérdésre „Jónás“ ur nem felelt, s bármi hosszosan böngésszen a „Kol. Közl.“ múlt félévi folyamában — nem is felelhet. A kik átvoltasták „Jónás“ ur „Tarcza“ czikkét és azt, mit e tárgyban a „Közl.“ azellőt és aztán irt, el kell hogy ismerjék, hogy „Jónás“ csett bele a másnak ásott verembe; ebből „jeles mondasok“ és „kritikai gyöngyszemek“ gyjtjégetésével nem lehet ki-mászni; ennek megjövendőlése nincs szükség profétai tehetségre. A „Közl.“ szini referensének küldött „nagyrebecstlést“ átvette az újdondász, minthogy az öt illel. E kiíttetéssel azzal viszonzozza, hogy jó lesz máskor „Jónás“ nak is több részrehajlatlanságot tanúsítani; kár a tévedés érintéséért a „dramaturgiai tanulmányok“ eldobásával fenygegetőzni. Az igazság mindenek felett!!!

— Öngyilkosság. Múlt szombaton a küllő-ső monostor utcában egy czipész mester lötte magát szíven. A szerencsétlen, mint mondják, régen

készül e kétségbeesett lépésre s neje tudva ezt, folytonos figyelemmel kísérte, a mitől annyira félt azonban, most mégis megtrörtént. Négy neveletlen árva maradt hátra. — Pestről is öngyilkosságot irnak ismét: Egy fiatal irodatiszt lötte meg magát a városerdei páva-szige tenvizzel töltött pisztolyal.

— Midőn a fölirt mély közöndetét fejezi ki azon szives pártfogásért, melyben a n. e. közönség n. férje életében részesíté; egyúttal esedezik, hogy ezen kegyes pártfogásban továbbra is megtartani sziveskedjék, igérvén: miszerint annak kiérdemlése végett mindent elkövetni kedves kötelességének ismerendi. Mély tisztelettel özv. Stratzinger Józsefné.

— Debreczenből máj. 5-kéről távirják: Tegnap ment végre a tárgyalás Kállay Ödönnek a „Borszem Jankó“ elleni sajtóperében. A szerkesztő, dr. Agai, ki a tárgyaláson jelenvolt, az esküdtészek által 9 szavazattal 3 ellen fölmentetett. Ennek következtében az a múlt éjjel ama vendégelő előtt, melyben szállva volt, macska zené kapott. A zavargók szöbájának ajtaját betörték, s Agai csupán gyors futás által menthette meg magát személyes bántalmazásoktól.

— A bécsi első ált. „Beamten Verein“ tudatja a monarchiában létező tagjaival, hogy valameny vasúton s így a tisztain is erdélyin is 50% árleszállítást mellett utazhatnak a 2 ik és 3-ik osztályzatú helyeken mind azok, kik a május 13-án Bécsben tartandó nagy gyűlésre vágyakoznak; a vasútra üléskor tagságukat jelző jegyükkel igazolhatják magukat. Szolgáljon ez „tudásul“ az illetőknek.

Nemzeti színház.

Május 8 kán „Kis értés“, színjáték 5 felvonásban, írta Feuillet Octáv, fordította Radnóthfái. Ismét egy élvezetes este, melyet Prielle Cornelia asszony, színáruunk nagyrbecstelt vendég művésznője tett azzá, és soká feledhelenné közönségünk előtt. Már reggel minden jegy le volt foglalva. Ama sensatio mellett, mit a művésznő keltett, dacára annak, hogy még a zenekar helye is nézők számára volt berendezve, annyira szűk lett a színház, hogy a műpártolóknak igen nagyrésze kénytelen volt lemondani az előadás gyönyöreiről.

A színjáték közönségünk előtt nem ösmeretlen. Feuillet Octáv irányja s a francia romantika teljesen kidomborul rajta; azok közé tartozik, melyekben a hatás nem kis mértékben van a drámával megfizetve. Épp úgy, mint példán egy „Grieldis“ vagy „Fehérhúsnó“ ben. Pár jellem azonban elég kerekben emelkedik ki abban és főként annak is tulajdonítható, hogy mai napság is akadnak tömjenezői.

A darab nehézségei leginkább Camilla szerepe körül öszpontolnak, melyet Prielle Cornelia asszony játszott. Töle csak jót és jelest várhatunk. Kezei között minden szerep egészségesen kerekedik ki. Meglátszik rajta a fennkölt hivatás. Ezt legjobban érzi és érezte a nagy közönség, mely vele egyetértve s egyetérzve egészen hatalmában volt, ugy a kedély kibélszerű mozzanataiban, mint annak erős kitöréseiben. Es mit egyetérzetenek fel a részletekről is, ha nem azt, mit egész szerepéről: zajos hatását, fényes diadalt. Egy szava sem reptül el hatás nélkül, egyetlen mozzdulata sem maradt figyelmen kívül. Camilla szerepét nem csak lejátszta, megalkotta, hanem tökéletes jellemet teremtett, még pedig úgy, hogy játéka mellett fedelve lönek a darab egyes bátrányai, némileg a többi szereplők hibái is. Ott, hol erősödindulatot kell vala kifejeznie, mint például a második felvonásban is, hatásteljes volt és annyira természetbű, mennyire a művészet odáig emelkedhetik; míg másfelől, hol a szelidebb érzelmeknek adott hangot, a lelkesedést valódi bensűséggel egyesítette. Közvetlen az érzs hurjaira hatott, melyen tetésze szerint játszott, hogy a közönség a költőként velesírt, vele nevetett. Minden felvonásban, minden jelenetben zajosan meg lön tapolva, szándaltalozor kihíva. Szilágyi, mint Achille, ma is gondot fordított szerepére, több sikerült jelenete volt, melyekért tapost is nyert. Kassainé Dumescil asszony szerepében, leszámitva tulzásait, kielégített; Erdélyi Sándor eddigi felléptei között ma György szerepében legkevesebb eredményt bírt felmutatni; szávai hidegen hagyta, hol lelkesednie kellett, áll pathoszszzal telt el, fél szájjal beszélt, fél kézzel cselekedett. Ezt kötelességünknek tartjuk Erdélynek megmondani, annyal is inkább, mert meg vagyunk győződve, hogy tehetsége van, s ha akar baladhat. Még csak arra az egyre kívánjuk figyelmeztetni, hogy szerepe betanulására fordítson több gondot.

A „Csacska nők“ előadásáról jövő lapunkban szölnk bővebben, addig is kiemelve, hogy Prielle Cornelia asszony ismét remekelt.

KÜLFÖLD.

A párisi félhivatalos sajtó egy kannyarulattal átesapott a szabadelvű dynasticus párt táborába s ez nem kis meglepetést szül. A kik a viszonyokat ismerni hiszik, azt állítják, hogy ezen álpártolás legfelsőbb parancsra történt, mintán a császár a bekövetkezendő választások eredményére nézve már tisztában van magával s elhatározott szándéka a közvéleménnyel megalkudni. A jelenlegi miniszterium napjai e szerint meg vannak számitva, s különösen Rouher csillaga, mint a „Presse-libre“ tudni akarja, hanyatlani kezd. Rouher a senátusi elnökségre lenne kizemelve.

Erre a „Times“ megjegyzi, hogy „Canada“ átengedésének követeléséről alig lehet komolyan csak szólni is. Még egy legyőzött államtól is alig lehetne ily öncelázást kívánni. Ez annyit jelentene, mint egy választott-bírótságot — melyhez Angolország a tárgyat utasítani akarná — már előre fölöslegessé tenni. S summer követeléséinél érzelmi politikára támaszkodik, s ezzel tarthatlan alapot választ. Franciaország ellen, mely kész volt a délieket elismerni, ha Angolország ugyanezt tenné, ö egy szót sem szöl, s feleli, hogy ha rokonszenveket panasz-okokul lehetne fölhasználni egy kormány ellen, Anglia szintén panaszt emelhetne a fények iránt Amerikában tanúsított részvét miatt.

Eltekintve attól, hogy ily elvek méltatlanok egy nagy nemzethez.

Még maga a „Star“ is megdöbbenését nyilvánítja Summer követeléséi felett, s bevallja, hogy ezen alapon nem lehetend alkudozni. Sajnálatlalt gondol Lincolnra, ki az összes vizsály-pontokat választott bíróságok akarta utasítani, s szorongva gondol Grantra, „kiben hiányzik Lincoln nemes lelke s békeszeretete.“

Követettek ugyan el hibák a polgárháboru alatt Angolországban; de az angol kormány soha sem követelt el ellenséges ténnyt az unio ellen. Ezért a kérdéssé követelések teljesen jogosulatlanok.

Varsóban hirtelen jár, hogy a rendőrség titkos összeesküvésnek jött nyomába, mely egész Oroszországon átvonul, s mely miatt több elfogatás történt. Az összeesküvés tagjai állítólag kis-oroszok, s ezt magok az orosz közönség is elismerik, utána tévén, hogy az összeesküvés a galicziai lengyel pártvezérekkel s a lengyel emigratio tagjaival szoros viszonyban áll.

az előbbieken ellen 3 hadtestet tart készen. Az tény, hogy a republikánusok után Don Carlos pártja legnagyobb tevékenységet fejt ki. Számos röpirtok terjesztettek, hogy a nép a madridi hercegnézetéről értesítessék. Ezen iratok egyikében, mely — mint hiszik — maga a herceg által sugalltatt, kijelentetik, hogy Don Carlos nem csupán egy párt, hanem az összes spanyolok királya leand. Ebből látható, hogy a legitimitás képviselője Spanyolországban szabadulni szellemben tett korszerű engedmények által igyekeznek saját ügyét elmozdítani.

Mint a „Schles. Zeitung“-nak Münchenből írják, az ottani döntő körökben oly hangulat uralkodik, mely legkevésbé sem alkalmas arra, hogy lépések tessenek további közönség egyengetésére Poroszországgal és az északi szövetséggel. Katolai dolgokban — írja a nevezett lap levelezője — Münchenben újabb közlekedésre jelenleg nem is gondolhatni; s itt nem annyira, a katonai dolgokban meglehetősen közönyös király személyes indulatai és előítéletei jönnek számításba, mint az erős küzdelem a bajor hadsereg függetlenségéről és hagyományos méltóságáról, s e mellett különösen a magasabb katonai személyek és a hadügyminisztérium befolyása.

A cubai fölkelésre vonatkozólag a legújabb new-yorki lapok következő táviratokat közölnek: „Havannah, ápril 18. A cataloniai önkéntesek ma érkeztek meg Spanyolországból, s ropant lelkesüléssel fogadtattak. A város föl volt díszítve a diadalívvel föllátva. A nézők közt két néger ezt kiáltozta: „Viva Cespedes!“ s tüstént megöletett. Havannah, ápril 20. A „Diario“ szerint a

fölkélok erősen ostromolják Trinidadot, s a szárazai oldalról a várost minden közlekedéstől elzárták. Katonaszág küldetett Trinidad fölmentése végett. Ugyanezen lap szerint 1000 fölkélok 150 önkéntes által megtámadott s megveretett. A lázadók folyvást számos ültvényeket égetnek föl. Hir szerint egy gőzös Puerto Sannában tetemes számú fegyvereket s hadiszereket szállított ki a lázadók számára.

Havannah, ápril 21. A cataloniai önkéntesek egy szines csapat-osztály által kísértetve, hajón Gifara felé indultak. Lesco tábornok Puerto-Principébe fölmentése végett, hogy ott hadikézsületekkel lássa el magát. Setone tábornok nevezetett ki a központi kerületben levő spanyol haderő főparancsnokává. Ó Havannahból 7000 főnyi erősbítés nyrvéren, erélyes hadjáratot fog kezdeni az ama kerületbeli fölkélok ellen. A hadjárat egyik fővezére leand: a Nuevitással való vasúti közlekedés helyreállítása.

New Orleans, ápril 18. A környéken tevékeny előkészületek folynak egy jól szervezett expeditióra, a fölkélok cubaiak segélyzésé végett. A toborzás gyorsan s titokban foly; legújabbban itt számos érez vetágyuk vásároltattak, s ismeretlen rendeltetési helyre küldettek. A kormány tiszttek semmi hatályos lépést sem akarnak, vagy tudnak tenni a mozgalom megakasztására.

Legújabb

London, május 8. A „Times“-nak egy madridi sürgönye jelenti: Az cesare, ha a cortes a monarchiát határozna el, a király megválasztásáig Serrano regenssé s Prim miniszterelnökké fog javaslatba hozatni.

Madrid, május 8. A cortes a valláskülönbség nélküli iskolák felállításának engedélyezésére, a leteleplési jogra és az általános hivatalképes-ségre vonatkozó törvényeket elfogadta.

Trieszt, május 8. A „Jerome Napoleon“ yacht fedelzetén tegnap diszebőd volt. Napoleon bg ma Miramaret látogatta meg; este-színházban volt; délelőn a helyhatóság főbbjei tiszteltek a hgnél.

London, május 8. Az alsóház bizottsága befejezte az ir egyházi bill felett tanácskozásait. Igen valószínűnek tartják, hogy a felsőház is elfogadja azt. Maguire a jövő kedden az iránt fog indítványt tenni, hogy az O'Sullivan elmozdítása iránt beadott bill vetessék félre.

Gabona ár Kolozsvárt máj. 6-án 1869.

(Alsó a. mérő, középár.)
Tisztbúza 3 frt — kr. Elegybúza 2 frt 18 kr. Rozs 1 frt 78 kr. Árpa 1 frt 40 kr. Zab 1 frt 10 kr. Török búza 1 frt 28 kr. Pityóka — frt 68 kr. Marhabús fontja belváros 20, külvárosban 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 10 én: 5%, Metaliques 100 frt 61.90. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 69.60. Kamat 61.90. 1860. Kölcsön 101.20. Bankrészvény 749. Hitelintézet részvény 200 frt 284.20. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 124.20. Ezüst 121.75. Cs. királyi arany 5.89.

Erdélyi földteh. kötv. máj. 8 án 74.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

230 4-5
A pesti első férfi-ruha raktár
FIÓK-RAKTÁRA
Kolozsvárt, főpiacz, Tauffer-féle 8 sz. ház. Gazdag és változatos készlet mindennel legújabb egy magyar mint francia szabású férfi öltönyből a legjutányosabb áron.
Számos látogatást kér
SCHOSSBERGER EDE, Pestről.

(211) (3-3)
Eladó birtok.
Zarándmegyében kebelezett Ácsova községében egy nemesi birtok rész eladó örök áron. Az egész birtok áll:
1-ör. Egy szép kiterjedésű belső telekből, ugyanazon, egy jó karban lévő udvarház és gazdasági melléképületekből.
2-ör. 200 hold jó minőségű szántó és kaszálló földekből.
3-ör. 5400 hold kiterjedésű tölgy és bükkes ősi osztatlan erdőnek 1/3 ad részéből.
4-ör. Egy az országot melletti korcsmának 1/3 ad részéből.
5-ör. Két külön lévő, és két, két kerékkel ellátott, nemkülömben egy fűrészmalomnak egyharmad részéből.
6-ör. Az egész Regále jog 1/3 részéből.
A megvenni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek a'olirotnál Szilágy-Hollaki Árpád, ügyvéd.

203 2-*



Nagy Bazár
Kolozsvárt,
következő bőröndös cikkekből:
u. m.
3 frt 50 krtól 16 frt uti bőröndök bőrből és vízhatlan vászonból (water-proof);
4 frt 50 krtól 15 frt uti finom hölgy-uti bőröndök fából, vászonnal borítva, és vassal szerelve.
2 frittól 3 frt utazó táskák szines csinvtából (gradl);
2 frittól 4 frt 40 krig utazó táskák szőnyeg szövetből;
3 frt 30 krtól 6 frt 50 krig utazó táskák chagrin bőrből;
6 frittól 12 frt utazó táskák vízhatlan vászonból (water proof);
20 30 berendezve, vízhatlan vászonból (water-proof);
6 frt 60 krtól 10 frt utazó táskák chagrin-bőrből bőrönddel;
1 60 8 nyakba vehetők;
4 frittól 10 frt vadász-tarisnyók;
50 krtól 95 krig hölgy- kézi táskák szőnyeg-szövetből;
95 2 frt 2 frt 80 krtól 6 frt hölgy- kézi táskák finomak, zárral;
4 frittól 20 frt utazó necessairek berendezve;
2 frt 50 krtól 5 frt utazó necessairek berendezetlen.

231 2-2



Csapó Sándor
Haszonbér.
Egy 270 holdból álló birtok (140 szántó, 130 kaszálló) Alsik legtermékenyebb vidékén Sz-Imrén, nagyobb részét első osztályú a legjobb karban levő földbevetve, ha megkívántatik Instructional együtt, s két a jóságához tartozó malommal, illő feltételek mellett, kellő biztosítással bíró egyénnek haszonbérbe kiadandó, s még május hó folytán átvehető. Bővebb felvilágosítást nyerhetni Kolozsvárt a főörhely melletti szeglet házánál Szigethy Józsefnél, Csik-Taploczán Lázár Domokosnál, és Kelemenelnén br. Szentkereszty Andornál u. p. Nagykend.

Bécs. (37) 11/5 (10-12) Bécs.
!! Végeledása !!
a multévi idénybeli tavaszi és nyári kelméknek.
Angol ezérna Barege-k rőfje 25 és 30 kron.
Francia Jaconas, Mouslin és Peralinok rőfje 28, 35 és 40 kron.
Legfinomabb Alpaca Lüsterek, sima és mintázott, eddig rőfje 1 frt, most, 50 és 60 kron.
Egy fekete Lyoni selyem öltöny, jótállással 18 frt.
Szines atlazok, tafoták tetemesen leszállított áron!
kaphatók
„az osztrák koronaherceghez,“
ezimzett
Selyem- és divatáru raktárban,
Bognergasse szegletén.
Kivánatra mustrák bérmentesen küldetnek.
Bécs. **DIAMANT és MÜLLER.** Bécs.

218 4-*

Hutflész Károly
KOLOZSVÁRT
ajánlja magát magyar-osztrák állam- és üzletpapírok, sorsjegyek, földtehermentesítési kötvények, arany és ezüst bevásárlására és leszámítól (escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hónappal a lejárat előtt, igen előnyös feltételek mellett.

Éppen most jelent meg
és Stein János erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:
L'homme qui rit.
HUGO VICTOR
az egész művelt világ által nagy érdekltséggel várt új regényének francia eredetije.
4 kötet 16 frt.

Törvénykezési munkák.
Jogtudományi szemle,
a m. kir. igazságügyminisztérium törvénykezési osztályának rendes közlönye.
Egyes füzét ára — frt 50 kr.
1/2 évre 2 frt 50 kr.
1/2 évre 5 frt — kr.

Az 1865-8-dik évi országgyűlési TÖRVÉNY-CZIKKEK II-dik füzeté 1868. XXVII—LVIII. 8-rét 1 frt 20 kr. Zsebkiadás 1 frt 40 kr. Ugyanennek 8-rétü teljes kiadása 2 frt — kr. Zsebkiadás 2 frt — kr. Csinos diszkötésben 2 frt 80 kr.
A POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI RENDTARTÁS, KÉRDÉSEK és FEJELETEKBEEN,
betűrendes tárgymutatóval.
Szerkesztette KNORR ALAJOS. Ára 1 frt 20 kr.
Magyarországi Rendeletek Tára.
Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 frt 10 kr.

! Üzelszerű gazdasági és kerti-munkák !
GALGÓCZI K. Mezeigazda népszerű vezérkönyve, több gyakorlati földmivelők és gazdatisztek közremunkálásával, a magyar földmivelő nép számára. Ára 80 kr.
— Az állattenyésztés üzelszerű kézikönyve. Ára 80 kr.
— Kertészet kézikönyve, tüzetes utasítás a konyha-kertészet, virágmivelés és művelés körében. 2-dik kiadás. Ára 80 kr.
KOVÁTS J. Kalauz a gyümölcsfa-ültetés és nyésés körül. Ára 1 frt.
SZONTÁGH G. A szenvedelmes dinnyész, utmutatás ökszerű dinnyetermesztésre, a dinnyetermesztésben történt új tapasztalatokkal meg bővítette Galgóczy Károly. Ára 80 kr.
ÜGYES MARL, akis konyhakertésznő, alapos oktatás a zöldség-termesztésben; Metzger után—István bácsi. Ára 50 kr.
WUKASINOVIC A. Az eperfa és selyemtenyésztés gyakorlati népszerű szabályai, függelékekkel a gyümölcsfa- és méhtenyésztésről. 80 kr.
GÖNCZY P. Oktatás a gyümölcs- és eperfa-tenyésztésben. Ára 30 kr.

(64) 11/5 (8-8)
Dr. Pattison
csúszvattája
azonnal enyhít és gyorsan gyógyít esztét és köszvényt, minden alakban, u. m. arcz-, mell-, torok- és fogfájást, fő-, kéz- és térd- köszvényt, inrángatást, hát- és ágyékfájdalmat.
Egész nyalábbal 70, fél nyalábbal 40 kron kapható: Kolozsvárt ENGEL J. JÓZSEF gyógyszerésznel.
Első nyilvános magasabb kereskedelmi tanintézet
Bécsben, Leopoldstadt, Praterstrasse, N° 32.
Kereskedelmi tudományok tanintézet.
(118) Igazgató: (8-12)
Porges Károly.
Az intézetel összekötött külön osztályban azok számára, a kik életkor, állás, előképzettség és foglalkozás miatt az iskolát nem látogathatják, folytonoson felvétetnek, s az intézetben minden pénz-intézethez szükséges vizsára előkészület nyerhetni.

239 11/5 2-26
Első osztrák
Velocipéde-gyárraktár,
iskolával egybekötve.
LENZ C.
Bécs, Landstrasse, Marxergasse N° 9.
készít mindenféle
Velocipédeket
különböző német, angol és amerikai minták, szerkezetek és felszerelések szerint.
2 kerekűeket fiúgyermeknek és férfiak számára, általános használatul.
3 kerekűeket hölgyek és gyermekek számára, kertben, parkokban és falun való használatul. Legjelesebb minőség mellett a legolcsóbb árak. Kéretik e gyár készítményeit ruszabb minőségű külföldiekkel össze nem tévesztetni.

(302) 11/5 (11-*)
Tanács és segély
azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőletett tanulás és kimerítő munka által szemöknek ártottak.
Fiatalkorom óta megvált nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj csendét szenteltem tudomány munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom munkák kivételével következtében látérom annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annál inkább féltem, mivel folytonos gyuladós dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeltetével is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitűnőbb sikerrel használlok. E szer nem csak egészen megszüntette a tartós gyuladást, hanem szememnek is visszaadta egész élességét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes látéromnak érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legdeesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kitartó használata után eldöbtek a szemüveg, s régi természetes látéruket visszanyerték. Ezen mosdó-szer egy illatos lé, melynek alkotásai az ánisz-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal az részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshet Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ó egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 krtól o. ó. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélt tölve vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból képződik, melylyel reggel és este, vagy erőletett munka után kell a szem körüli tájékot megmosdítani, a hatás igen jótékony és tüdős egyszerű mind a bőr frissességét fontartja és eszközi.
Öröndeni fogok, ha ezáltal nevezetesen azokon lesz segítve, a kik az igazság világa utáni ernyedetlen törekvés által gyakran saját szemükvilágát kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fiatalaságnál fájdalom annyira divatba jött elferdítő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább ronja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.
Dr. Romershausen.
A dr. Romershausen-féle jeles szemlé mindig kapható, mégpedig
a kis üveg 1 frt 60 kr.
a nagy 2 frtjával,
a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvárt.
Viszont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedéket nyerne